

TREĆE POGLAVLJE

POKAJANJE, PRIZNANJE I OPROST

“Bog voli glazbu, novine, ponizne molitve, vožnju biciklom, ruke podignute u molitvi i čitanje Biblije, bar povremeno. Također sam shvatio da Bog voli poštene ljude.”

“Shvatio sam da je golema većina mojih djela pokrenuta vrlo sebičnim motivima, i pritom mislim na svaku vrstu djela koja bi se mogla shvatiti ili kao pobožna ili kao zla.”

Bogoslužje je prvi korak koji vodi k drugim duhovnim aktivnostima, jer ono objavljuje tko je Bog. Pokajanje, priznanje i oprost čine drugi korak koji pokazuje tko smo mi. Ostali se koraci zasnivaju na ovim dvama temeljima. Ako osobi nedostaje jasno razumijevanje Božje naravi i ljudskog stanja, ostale discipline ne mogu funkcionirati kako bi trebale. Tako ove duhovne aktivnosti u dva koraka postavljaju prijeko potreban temelj za sve ostalo što slijedi. Ako ih pravilno shvatite, bit će vam mnogo lakše sve ostalo dovesti u red.

Biblija i pokajanje

Pokajanje je srž Isusovog nauka i Biblije. Nadovezujući se na propovijed Ivana Krstitelja o pokajanju (Matej 3,2; Marko 1,4; Luka 3,3), Isus je sve svoje rane propovijedi temeljio na sličnom pozivu. Pisci sinoptičkih evanđelja Matej (4,17), Marko (1,15) i Luka (5,32; 13,3.5) svjedoče da je Isus pokajanje ugradio u temelje svoje poruke. Kada je poslao svojih dvanaest učenika da propovijedaju, osnovna poruka njihovih propovijedi ostala je ista (Marko 6,12). Isus i Njegovi učenici liječili su bolesne i istjerali demone, ali takva djela trebala su navesti ljude na pokajanje. U Djelima 2,37.38, pokajanje je središnja tema prve zabilježene kršćanske propovijedi nakon uskrsnuća. Ona je bila i srž ranog kršćanskog nauka (Djela 3,17-20). Misionar Pavao smatrao je da u prijašnjim vremenima nezabošcima pokajanje možda nije bilo potrebno, ali da Bog “sada poručuje ljudima da se svi i svugdje obrate” (Djela 17,30). Stari zavjet također prikazuje čovjekovu potrebu za pokajanjem, što se osobito zapaža kod proroka (pogledaj, na primjer, Izaija 31,6; 59,20; Jeremija 3,7-14; 18,8; 26,3; Ezekiel 14,6; 18,30-32; 33,11-19). Neki ne primjećuju taj naglasak budući da Stari zavjet pokajanje često prikazuje kao “okretanje”, što je doslovni prijevod hebrejske riječi *šuv*. U svim vremenima Bog je pozivao ljude da se okrenu (vrate ili obrate) k Njemu.

Što znači “pokajati se”? Kao što je već istaknuto, u Starijemu zavjetu hebrejska riječ za “pokajati se” doslovno znači “okrenuti se” ili “vratiti se”. Novozavjetni ekvivalent je grčka riječ *metanoia*¹⁶, koja znači “promjena misli”. U osnovi, ovaj se pojam svodi na promjenu smjera kretanja. Krenuli ste u nekom smjeru, a sad se okrenite da

¹⁶ Odgovarajući glagol je *metanoeo*, “pokajati se”.

biste krenuli u drugom. Nekada ste stvari promatrali iz jednog kuta, ali ih sada promatrate iz sasvim nove perspektive.

Pokajanje ukazuje na to da je prethodno stanje uma bilo pogrešno. Tradicionalni kršćani nazvali su staro gledište "griehom". Međutim, danas kršćani često ne razumiju tu riječ kako treba. Da bismo jasnije shvatili o čemu se radi, trebamo napraviti razliku između *griehova* i *grijeha*. *Grijesi* se odnose na posebne probleme u ponašanju, bilo male ili velike. Laganje, nevjera i spolni nemoral neki su primjeri. Međutim, *grieh* podrazumijeva osnovno odvajanje ili otuđivanje između Boga i čovječanstva. Ta temeljna prekinuta veza izaziva sve probleme u ponašanju (*grijehe*).

Dobra ilustracija tog procesa bit će usporedba s korovom u vrtu. Odrastao sam u Kaliforniji i majka me često tjerala da okopavam vrt. Želeći što prije završiti zadatak, često sam čupao vidljive lisnate dijelove korova ostavljajući nevidljive korijenje u zemlji. Nažalost, to bi korijenje uskoro pustilo novo lišće i još jače stabljike. Iz korijena grijeha izrasta lišće griehova. Možete počupati *grijehe*, ali ako se ne pozabavite *griehom*, niste riješili problem.

Takva ilustracija ne samo da nam pomaže da definiramo *grieh* i *grijehe*, već ukazuje i na jednu uobičajenu teškoću. Tijekom nekoliko desetljeća rada s ljudima u duhovnom savjetovalištu, vidio sam kako pojedinci po stotinu puta zaredom priznaju *grijehe* a da pri tom nisu u stanju ili se nemaju želju pokajati za *grieh*, ili ostaju slijepi za grijeh u svojem životu. Neki će možda priznati prejedanje ili nedolazak u crkvu, ali će pritom ustrajati u životu po svojoj, a ne po Božjoj volji. Možda će oni Bogu priznati svoju preveliku ljubav prema krafnama, a nastaviti njegovati duboki i dugotrajni gnjev na svoju maj-

ku. Mada ta priznavanja određenih grijeha nisu pogrešna, moramo se usredotočiti na bitni problem: Komu smo u svojoj srži vjerni? *U Svetome pismu pokajanje se u većini slučajeva bavi životnim usmjerenjem.* Tako Bog neprestano poziva Izrael da ponovno bude vjeran Njemu, a ne tuđinskim bogovima. Dok čitamo odlomke kao što su Iza-ija 31,6, Jeremija 3,7-14 i Hošea 11, postaje jasno da Bog duboko čezne za okretanjem (pokajanjem) svojeg naroda od poigravanja s drugim bogovima. Ivan Krstitelj poziva svoje slušatelje da “rode plodove koji odgovaraju obraćenju” (Luka 3,8), što očito znači da određeno ponašanje (“plodovi”) mora pokazati promjenu osnovne orijentacije na koju se odnosi pokajanje. Međutim, opterećenost pojedinačnim djelima i njihovo priznavanje nisu usmjereni na bît pokajanja. Bog poziva na korjenitu promjenu životnog stava, koja će najviše utjecati na ponašanje u svim ostalim područjima.

Pokajanje i priznanje idu zajedno; čini se da se po svojoj naravi jedno sadrži u drugome. Ako se netko pokaje ili promijeni životni smjer, to za sobom povlači i priznanje (ispovijed) da je stari način života bio loš; ako netko, dakle, priznaje da je prošli život bio pogrešan ili loš (ispovijed), prirodni zaključak bio bi da će promjena (pokajanje) biti nešto dobro. Tako to dvoje dopunjuje jedno drugo na životnoj pozornici.

Problemi s načinom pokajanja

Mada sve rečeno može zvučati jednostavno i razumljivo, u praksi je pokajanje – ako je provedeno kako treba – problematično. Taj proces je težak i može biti izuzetno bolan. Kao pastor i učitelj, neprestano se susrećem s ljudima koji će na sve moguće načine pokušati izbjeći istinsko pokajanje i priznanje jer je ono vrlo skupo. Oni

to često i ne čine svjesno. Poput Adama i Eve koji su se sakrili u vrtu da bi izbjegli Božji posjet (Postanak 3,8), ljudi se i dalje “skrivaju” od Njega jer im je pravi susret u pokajanju i priznanju pretežak.

Takvo izbjegavanje i “skrivanje” događa se na različite načine. Jedan od načina da se izvučemo jest *da se usmjerimo na pokajanje za male stvari* – posebno one koje se odnose na ponašanje. Netko može povjerovati da se pokajao tako što se bavio s par loših navika. On misli da na taj način može izbjeći bavljenje primarnim životnim usmjerenjem koje je Kristu toliko važno.

Drugi se služe *prikrivanjem* kao sredstvom izbjegavanja. Oni pokušavaju svoj grijeh i svoje potrebe sakriti od sebe i onih oko sebe tako što se ponašaju kao da se ništa nije dogodilo. Njihov pokušaj je neuspješan jer u dubini svojeg bića oni znaju da problem ostaje. Dok lažu sami sebi, oni ipak znaju da ne mogu prevariti Boga.

Neki drugi pak pokušavaju *zanijekati* svoj grijeh. Tako blud postaje ljubav, srebroljublje postaje razumno gospodarenje, isključivanje Boga iz životnih odluka postaje zdravorazumsko razmišljanje, a laž postaje uljudnost. Takav put brzo vodi u još veće nijekanje, samoobmanu i grijehe.

Mnogi pokušavaju izbjeći pokajanje *tako što se izgovaraju za svoje probleme*. Oni pronalaze načine da opravdaju i umanje ozbiljnost situacije ili prebacuju krivnju na neku osobu ili događaj u prošlosti. Takvi pojedinci glume žrtve i bježe od osobne odgovornosti. Oni čine sve što je u njihovoj moći da izbjegnju stvarnost, čak i kada laž u kojoj žive neizbježno dovede do razočaranja.

Iskreno priznanje

Vrlina koju Bog tako silno traži od nas jest iskrenost. Moramo priznati što smo učinili i priznati da postoji bo-

lji put. Svi mi moramo shvatiti da smo u napasti da ostanemo, kao što kaže M. Scott Peck¹⁷, “ljudi laži”¹⁸. Napokon nekako moramo shvatiti da su usredotočivanje na beznačajne sitnice, život u prikrivanju i nijekanju te smišljanje izgovora za ono što radimo – besmisleni. Takve nam stvari na kraju unište dušu i tijelo. Satrvena duša i oštećena psiha postaju vrlo teško breme za nošenje.

Ima, međutim, i dobrih vijesti. Plod pravog pokajanja i priznanja jest puna i istinska radost. Dopustite mi da ovo objasnim. Milost pravde i opraštanja više je nego dovoljna nagrada za našu bol pokajanja.

Istraživanja u psihologiji jasno su pokazala blagotvorno djelovanje spremnosti da iskreno priznamo svoje stanje i osjećaje. James Pennebaker u knjizi *Otvaranje*¹⁹ podrobno objašnjava svoje istraživanje kako na čovjeka utječe kada drugome prizna svoje najdublje misli i osjećaje. U prvom i u pretposljednem poglavlju te knjige, on neposredno povezuje svoj rad s religijama koje njeguju ispovijed. Prema Pennebakeru, zadržavanje ili blokiranje misli i osjećaja teško je breme za čovjeka i na kraju slabi obranu tijela i imunosni sustav²⁰. Diplomci na koledžu koji običavaju jednostavno ispisati svoje “ispovijedi”, dvaput rjeđe posjećuju liječnika od onih koji to ne rade²¹. Otvara-

¹⁷ M. Scott Peck – američki psihoterapeut i popularni pisac mnogobrojnih knjiga iz primijenjene, popularne i stručne psihologije. U spomenutoj knjizi *Ljudi laži*, on se bavi problemom zla u ljudima i njihovim odbijanjem da se suoče sa zlom u sebi, što ih čini ljudima laži. (prim. prev.)

¹⁸ M. Scott Peck, *People of the Lie: the Hope for Healing Evil* (New York: Simon and Schuster, 1983.).

¹⁹ James W. Pennebaker, *Opening Up*, prerađeno izdanje (New York: Guilford Press, 1997.).

²⁰ Isto, str. 2–4.

²¹ Isto, str. 34.

nje drugima ne pridonosi samo tjelesnom zdravlju, već je blagotvorno i za duševno stanje. Pennbaker je čak otkrio da je otvaranje pomagalo ljudima da nađu posao pošto su dobili otkaz²².

Drugim riječima, pokazuje se da ono što Biblija opisuje kao zdravu duhovnost biva doslovno “zdravo” i u mnogim drugim područjima. Iskrenost koja je osnova istinskog pokajanja i priznanja ne vodi samo do duhovnog, već i do tjelesnog, duševnog i socijalnog zdravlja.

Praštanje

Međutim, to nije sve. Biblija nas uči da je oprost rezultat pokajanja i priznanja. Ivanovo krštenje pokajanja imalo je svoju svrhu. Ono je doslovno bilo “za oprostjenje grijeha” (Marko 1,4; Luka 3,3). Izvještaj o prvoj kršćanskoj propovijedi održanoj nakon Kristovog uskrsnuća, u Djelima 2,38, ističe da isto to vrijedi i za kršćane. Petar poručuje svojim slušateljima da se trebaju pokajati i krstiti “za oprostjenje grijeha”. Sveto pismo vrlo jasno govori da Gospodin Bog oprašta grijeha i da iskustvo praštanja postaje stvarnost kada priznamo svoju potrebu za Njim.

Vjerojatno najpoznatiji odlomak koji kršćani mavode nalazi se u 1. Ivanovoj 1,9: “Ako priznajemo svoje grijeha, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijeha i očisti nas od svake nepravdnosti.” Vi što se kajete i priznajte, ne bojte se!

Naš problem je u tome što mnogi praštanje smatraju doktrinom i tako ne razumiju stvarni proces i dinamiku koju ono povlači za sobom. Zapravo, malo ih je koji o praštanju imaju iole bolju predodžbu. Ovdje želimo ba-

²² Isto, str. 38,39.

rem početi odgovarati na pitanje što je to praštanje (a što nije), i kakve sve vrste praštanja postoje. Stoga moramo razmotriti od čega se sastoji iskustvo praštanja.

Stari zavjet za praštanje najčešće rabi hebrejske riječi koje znače “ukloniti” ili “pokriti”²³. Novi zavjet uglavnom rabi “ukloniti”, ali i “odriješiti”, “otпустiti”, “smilovati se”, i “šutke prijeći”.

Usredotočio sam se na doslovno značenje raznih riječi jer je to značajno. U mnogim slučajevima ljudi su ih opteretili previše teološkim i racionalnim značenjem, posebno kada se one odnose na praštanje drugim ljudima. Razmislite o sljedećim činjenicama.

Praštanje ne znači i zaboravljanje. “Otpustiti” ili “ukloniti nešto” ne ukazuje na zaborav. Bog možda može zaboraviti, ali ljudi još bolje pamte ono što pokušavaju izbaciti iz svojih misli. Da bismo nekome oprostili, ne moramo dobiti amneziju.

Praštanje ne znači i odobravanje. Mnoge žrtve zločina ne žele oprostiti jer misle da će takav postupak opravdati ili odobriti gnusno djelo zločinca. Oprost ne mora umanjiti naš osjećaj uvrijeđenosti zbog užasnog djela. Otpuštanje nečega ne umanjuje krivnju krivca. To što Bog nama prašta ne znači da odobrava naše postupke niti da time umanjuje svoju presvetost i pravednost.

Praštanje ne znači i pomilovanje. Dok u nekim slučajevima, kao kad Bog prašta grijeh, konačna kazna može izostati, u međuljudskim odnosima oprost ne zahtijeva od onoga tko prašta da se zalaže za oslobađanje krivca od svake kazne. Čak i kad Bog prašta, fizičke posljedice zlostavljanja nečijeg tijela, na primjer, i dalje mogu ostati.

²³ Paul J. Achtemeier, *Harper's Bible Dictionary* (San Francisco: Harper and Row, 1985.), str. 319.

Praštanje ne znači poništavanje ili poricanje kazne i posljedica.

Praštanje ne mora obvezno voditi k pomirenju.

U mnogim slučajevima trebamo se pokušati pomiriti, ali u nekim slučajevima jedna ili druga strana to ne žele. Ne morate se sprijateljiti s nekim tko je zlostavljao vaše dijete. Bog se želi pomiriti s nama, ali neki ljudi to možda ne žele!

Vratimo se na glavnu temu – praštanje treba *otпустiti* ili *ukloniti*. Značenje svega toga može se razlikovati od slučaja do slučaja. Božje praštanje je dublje od ljudskog. U nekim slučajevima ljudsko praštanje može značiti da se jednostavno prestajemo brinuti i uzrujavati zbog nekog događaja, i pustiti da Bog izvrši sve promjene koje On smatra potrebnima u danoj situaciji.

Postoji *najmanje pet različitih vrsta praštanja*. Prvo je Božje praštanje ljudima, o kojem kršćani najviše govore. Drugo je kada nama praštaju drugi ljudi. Oba praštanja su pasivne vrste praštanja koje primamo.

Treća vrsta praštanja jest čovjekovo praštanje Bogu. Mi ovim ne kažemo da je Bog učinio nešto pogrešno i da Mu treba oprostiti, već da mnogi ljudi Njega krive za sve neugodne događaje u svojem životu. Oprostiti Bogu znači odustati od pokušaja da na Njega prebacimo odgovornost i riješiti situaciju na mnogo produktivniji način.

Četvrta vrsta praštanja odnosi se na one koji su se ogriješili o nas. Obje ove vrste praštanja su aktivne i povezane su s našom reakcijom na grijeh počinjen protiv nas. Uskoro ćemo podrobnije razmotriti četvrtu vrstu praštanja.

Peta vrsta praštanja odnosi se na praštanje samima sebi. Mada takvo samoopraštanje može na prvi pogled zvučati čudno, ono je vitalno za naše duhovno i duševno zdravlje. Sigurno smo svi ponekad čuli naše prijatelje kako kažu:

“Nikad neću moći sebi oprostiti zbog...” Stvar je u tome da moramo naći načina učiniti upravo ono što tvrdimo da nam je nemoguće učiniti kako bismo bili iscijeljeni.

Praštanje drugima

Kršćani su uvijek učili da je praštanje drugima sastavni dio njihove vjere. To se djelomično zasniva na Isusovim riječima prigodom raspeća: “Oprosti im, Oče, jer ne znaju što čine.” (Luka 23,34) Mi zaključujemo da im je Isus već oprostio kad moli Boga da učini to isto. Svi aspekti ove teme objedinjeni su u molitvi Očenaš (Matej 6,14.15; Luka 11,2-4). Matej posebno naglašava da Božje opraštanje nama ovisi o našoj spremnosti da oprostimo drugima: “Ako li vi ne oprostite ljudima njihovih pogrešaka, ni vaš Otac neće vama oprostiti vaših.” (Matej 6,15)

Neki na ovo gledaju kao na jasnu izjavu da je naše praštanje drugima uvjet da i nama oprosti Bog. Mada ovo djelomično i može biti točno, vjerujem da se ovdje odvija mnogo dublji proces. To je zakon ljudskog uma prema kojem ne možemo primiti ono što uskraćujemo drugima; gotovo bismo mogli reći da nam je ugrađen gen pravičnosti, tako da ne možemo istinski doživjeti Božje praštanje nama ako nismo iskusili praštanje drugima. Kada zatražimo oprost i spremni smo ga primiti, taj “gen pravičnosti” proradi. “Ti ne možeš oprostiti svojem bližnjem,” govori nam taj gen, “i ako je to točno, ni Bog ne može oprostiti tebi.” Ovo je razlog zbog kojega mnogi ne mogu svim srcem prihvatiti Božji oprost.

Stoga Matejeva verzija Očenaša ne podrazumijeva da je Bog svojevoljno rekao “Ako ne oprostiš drugima, ni tebi neće biti oprašteno”, već da je On tako stvorio našu ljudsku narav da ona čuva tu pravičnost i da ne dopusti da išta naruši taj unutarnji sklad.

Netko može otići i dalje: ako niste kadri za jednu od spomenutih vrsta praštanja, to će vas onemogućiti da praštate i na svaki drugi način. Kršćani trebaju shvatiti da društvene znanosti posvećuju veliku pozornost pokajanju, priznanju i praštanju. Naime, “sociolozi su otkrili da praštanje može dovesti do emotivnog, čak i fizičkog iscjeljenja žrtve i njezinog osjećaja integriteta”²⁴.

Ako svijet kao cjelina shvaća značenje ove činjenice, kršćani trebaju pokazati obnovljeno zanimanje ne samo u teologiji već i u životnom iskustvu za ove doživljaje.

Kako prakticirati pokajanje i praštanje

Sad moramo odgovoriti na nekoliko važnih pitanja, a potom razmotriti kako možemo poduzeti ove ključne duhovne korake. Prvo pitanje glasi: *Kako steći ovo snažno iskustvo?* Pokajanje, priznanje i praštanje dolaze zato što nam ih je Bog omogućio u svojoj milosti. Ova iskustva “funkcioniraju” zato što ih je On namijenio iscjeljenju našeg duhovnog života. Ne samo da Bog želi da “svi ... pristupe obraćenju” (2. Petrova 3,9), već i jedan jedini pokajani grešnik uvećava radost na Nebu (Luka 15,7). Jedna od glavnih namjera Njegove dobrote jest da nas vodi u pokajanje (Rimljanima 2,4). Kako bi nas pokrenuo na pokajanje, Bog često rabi naš obnovljeni doživljaj Njegove neizmjerne milosti i neusporedive ljubavi.

Takvo iskustvo može se doživjeti paralelno s bogoslužjem, kao što se to dogodilo Izaiji. Kada je u videnju ugledao Boga u Njegovoj sili (Izaija 6,1-3), to ga je natjeralo da izjavi: “Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana.” (redak 5) Proroka je takvo priznanje dovelo u za-

²⁴ Gary Thomas, “The Forgiveness Factor”, *Christianity Today* od 10. siječnja 2000., str. 38–45.

jedništvo s Bogom i tako je počela njegova životna misija. Izaijina duboka potreba za pročišćenjem donijela mu je, a da donosi i nama danas, veliko božansko očišćenje od grijeha kao jamstvo da će s radošću biti oprosteno svima koji se kaju i priznaju.

Drugo je pitanje: *Je li pokajanje jednokratno iskustvo ili trajni proces ili duhovna aktivnost?* Mada je jasno da mnogi novozavjetni tekstovi koriste pokajanje ponajprije zato da bi uputili na temeljnu promjenu koja se zbiva na samom početku kršćanskog života, obilje dokaza pokazuje da se ovo iskustvo razvija cijelog kršćaninovog života kako bi doseglo pune razmjere. Jakov 5,16 savjetuje nam da ispovijedamo svoje grijeha jedni drugima i ozdravljamo. I glagolski oblik i kontekst jasno ukazuju da se radi o iskustvu koje se ponavlja. Luka 17,3.4 govori nam da drugima trebamo oprostiti ako se kaju. A ako se ogriješe o nas sedam puta na dan, a kažu "kajem se", moramo im oprostiti. Pokajanje je trajni način ponašanja u kršćanskom životu.

Kako onda sve ovo primijeniti na kršćanski rast? Prvo, moramo pažljivo ispitati kako pojedinac počinje život u kršćanstvu. Mnogi prihvate pokajanje, priznanje i praštanje kao temeljne kršćanske doktrine. To je nešto što vjernik treba prihvatiti. Idealno, međutim, sva ova tri elementa treba također prikazati kao blagoslovljeno iskustvo kršćanina koje on potom trajno ponavlja rastući tako i razvijajući se cijelog života. Netko bi možda mogao novim vjericima reći neka najprije bez žurbe u tišini pitaju Boga, a onda napišu na listu papira na kakav način pokajanje određuje njihove ciljeve i odnos prema životu, ili kako utječe na njihovo ponašanje u stvarnim životnim prilikama.

Uvažena je tradicija mnogih protestantskih zajednica da budući članovi crkve izlaze pred članove crkvene obi-

telji i govore o svojem kršćanskom iskustvu. Pokajanje, priznanje i praštanje trebaju imati ključno mjesto u tome. Nažalost, mnoge crkve ovo više ne čine. Mada je javno iznošenje takvih događaja problematično, ideja je u svojoj srži sigurno vrijedna pozornosti.

Kad vjernici otpočinu ozbiljan kršćanski život na ovaj način, ova načela trebaju i dalje biti dio kršćanske duhovnosti i pobožnog života. Predlažem da jednom mjesečno ili godišnje crkve odvoje vrijeme kada će svaki vjernik preispitati svoj život. To bi mogao biti čak i povod za duhovnu osamu. Trebala bi nam biti svakidašnja navika da se zapitamo kako napredujemo u određenim područjima u kojima je naš duhovni put otežan. Je li Isus Krist Gospodar našeg života u svakom trenutku? To treba voditi u pokajanje zbog grijeha, koje više nije forma, već svakidašnja provjera stvarnosti. Ovo potom služi kao putokaz prema drugim oblicima duhovnog zajedništva kao što su molitva, vođenje dnevnika i proučavanje Svetoga pisma.

Većina protestanata po tradiciji smatraju takav dnevni pregled (provjeru) osobnom i individualnom aktivnošću. U mnogim slučajevima to može biti individualno, ali moramo ipak shvatiti da Sveto pismo savjetuje da ponekad u to moramo uključiti i druge. Mi ljudi imamo nevjerojatnu sklonost k samoobmani i nijekanju – osobito kada provodimo objektivnu procjenu naših problema.

Ponekad također možemo imati sumnje u stvarnost svojeg praštanja. Oba problema mogu se riješiti pozivanjem odabranih pojedinaca u proces pokajanja, priznanja i praštanja. Jakov 5,16 kaže: “Prema tome, ispovijedajte grijeha jedan drugomu [u grčkom izvorniku ovdje je uporabljena uobičajena novozavjetna riječ za grijeh *hamartia*], i molite jedan za drugoga da ozdravite!” Jedan od načina na koji mi kršćani ovo možemo izvesti jest da osnujemo

malu povjerljivu skupinu koja može vršiti funkciju očuvanja naše iskrenosti i uvjerenja u naš oprost. Metodisti iz osamnaestog i devetnaestog stoljeća jednom tjedno održali bi “sastanak razreda” od najviše 12 članova i počinjali s iskrenim razmatranjem duhovnog stanja svakog člana i načina na koji su se borili s grijehom. To je bilo obvezno za članove crkve. Mnogi gubitak ove dinamike vide kao jedan od razloga zašto je metodizam doživio pad duhovne sile.

Ako kod vas ne postoji takva skupina, možete potražiti diskretnog, zrelog kršćanina koji će iskreno i suosjećajno saslušati vaše duhovne probleme. Najbolje je da to bude osoba vašeg spola. Ohrabrite tu osobu da bude iskrena i da primijeni Božju riječ na vaš život. Čak ako sebe smatrate zrelim kršćaninom, nemojte ovaj koncept smatrati nebitnim. Nebrojeno puta vidio sam i nove i dugogodišnje kršćane koji su doživjeli velik duhovni rast kada su pokajanje i praštanje shvatili ozbiljno. Ljudima sam davao opširne upitnike da ih koriste u svojoj procjeni takvih stvari. Pomogli su im i u usredotočivanju na ključne stvari i u razmišljanju o svim životnim područjima.

Zaključak

Bog je obećao da će oni koji priznanje i pokajanje shvaćaju ozbiljno, te daju i primaju oprost, požeti veliku nagradu. Otkrio sam da je to točno. Zar ne biste i vi željeli postati jedan od njih?

Videnje Boga onakvog kakav jest, klanjanje Njemu, a potom i sagledavanje samog sebe vodi u pokajanje, davanje i primanje oprosta. Sada smo spremni krenuti dalje i razgovarati s Njim. Jezgra tog zajedništva jesu molitva i biblijska meditacija (kontemplacija). Ove dvije teme proučavat ćemo u sljedeća dva poglavlja.